

Sygehusvalg

**Frit og udvidet frit valg af sygehus
Udvidede rettigheder i psykiatrien
Behandling på sygehus i udlandet**

I denne pjece kan du læse om:

- **Dine rettigheder og valgmuligheder**
 - Frit sygehusvalg
 - Udvidet frit sygehusvalg
 - Hvis du skal vente mere end 1 måned
 - Hvis din operationsdato bliver ændret
 - Udvidede rettigheder til psykiatrisk undersøgelse og behandling
 - Udvidet undersøgelses- og behandlingsret for børn og unge i psykiatrien
 - Udvidet behandlingsret for voksne i psykiatrien
 - Sygehusbehandling i udlandet
 - Dine øvrige muligheder ved livstruende kræftsygdomme og visse hjertesygdomme
- **Transport når du benytter dine valgmuligheder**
- **Information, råd og vejledning**
- **Yderligere information på internettet**
- **Patientkontorenes telefonnumre**

Dine rettigheder og valgmuligheder

Du har frit sygehusvalg til alle offentlige sygehuse.

Skal du vente mere end 1 måned på en diagnostisk undersøgelse eller på sygehusbehandling, herunder forundersøgelse, udvides dit frie sygehusvalg til også at omfatte private og udenlandske sygehuse, der har en aftale herom med regionerne.

Skal du vente mere end 2 måneder på psykiatrisk undersøgelse og behandling på sygehus, har du andre udvidede valgmuligheder.

Du får også udvidet frit sygehusvalg, hvis du får ændret en operationsdato.

For patienter med visse livstruende kræft- og hjertesygdomme gælder desuden regler om maksimale ventetider.

I visse tilfælde har du ret til at få betalt eller få refunderet dine udgifter til sygehusbehandling i udlandet.

Læs mere om dine rettigheder og valgmuligheder i denne pjece.

Frit sygehusvalg

Hvis din læge mener, at du har behov for en diagnostisk undersøgelse eller behandling, herunder forundersøgelse på sygehus, kan du overveje, om du vil benytte dit frie sygehusvalg. Det kræver en lægehenvisning, som lægen sender til det sygehus, du vælger. Du kan rådføre dig med din læge, men det er dig, der bestemmer. Du kan frit vælge mellem følgende sygehuse:

- Alle offentlige sygehuse og sygehusafdelinger i hele landet
- Epilepsihospitalet i Dianalund
- Sclerosecentrene i Haslev og Ry
- Polio-, Trafik- og Ulykkesskadedes Fysiurgiske Ambulatorium
- Center for sundhed og træning i Middelfart, Århus og Skælskør
- Kong Chr. X's Gigthospital i Gråsten
- Rehabiliteringscenter for Muskelsvind
- Vejlefjord
- Center for Hjerneskade
- Rehabiliteringscentrene for traumatiserede flygtninge: OASIS, RCTJylland og RCT i København
- Sankt Lukas Hospice
- Diakonissestiftelsens Hospice
- Arresødal Hospice
- Hospice Sjælland
- Hospice Fyn
- Sct. Maria Hospice Center
- Hospice Sønderjylland
- Hospice Sydvestjylland
- Hospice Djursland
- Anker Fjord Hospice
- Hospice Limfjord
- KamillianerGaarden Hospice
- Hospice Vendsyssel
- Hospice Svanevig

Undtagelser fra frit sygehusvalg

Hvis du bliver akut indlagt med ambulance, vil ambulancen automatisk køre dig til nærmeste sygehus. Du vil efter undersøgelse på sygehuset kunne vælge et andet offentligt sygehus (se nedenfor om transport dertil).

En sygehusafdeling kan lukke for modtagelse af fritvalgspatienter, hvis afdelingen har væsentlig længere ventetid end lignende sygehusafdelinger. Lukningen kan dog kun vare, indtil ventetiden er bragt ned på niveau med lignende sygehusafdelinger.

Er du henvist til psykiatrisk *behandling* på sygehus, har du frit sygehusvalg ligesom til anden behandling. Din ret til frit sygehusvalg kan imidlertid undtagelsesvist begrænses af hensyn til dig selv. Retten kan dog ikke begrænses, hvis du blot er henvist til en nærmere bestemt *diagnostisk undersøgelse*, for eksempel en blodprøve, en røntgenundersøgelse eller en scanning.

Udvidet frit sygehusvalg

Hvis du skal vente mere end 1 måned

Har din læge - for selv at kunne stille en diagnose - henvist dig til en nærmere bestemt *diagnostisk undersøgelse* - for eksempel en blodprøve, en røntgenundersøgelse eller en scanning - på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen samarbejder med (samarbejdssygehuse), bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 1 måned på den diagnostiske undersøgelse.

Har din læge henvist dig til *behandling*, herunder forundersøgelse på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen samarbejder med, udvides dine valgmuligheder, hvis du skal vente mere end 1 måned på selve behandlingen.

Du kan da vælge at få foretaget den diagnostiske undersøgelse eller behandlingen, herunder forundersøgelsen, på et aftalesygehus. Aftalesygehuse er privathospitaler og klinikker her i landet samt sygehuse i udlandet, som har en *aftale*

med regionerne, om den diagnostiske undersøgelse og behandling, du skal have foretaget. Det kræver blot en viderehenvielse fra sygehuset i din bopælsregion til det aftalesygehus, du vælger.

1 måneds ventetiden beregnes (som 30 dage) fra datoen, hvor sygehuset i din bopælsregion modtager en henvisning fra din læge, og frem til den dato, hvor behandlingen kan starte.

Særligt om sygehusbehandling

Ved *sygehusbehandling* medregner man ikke perioder, hvor du gennemgår et undersøgelsesforløb. Dog medregner man ventetid udover 2 uger til hver enkelt diagnostisk undersøgelse (for eksempel røntgenundersøgelser og scanninger), som indgår i undersøgelsesforløbet.

Eksempler:

- Modtager sygehuset en henvisning til *behandling*, herunder forundersøgelse fra din læge den 1. april, og viser det sig ved første konsultation på sygehuset, at du skal have foretaget en røntgenundersøgelse, som du må vente 2 uger eller mere på, skal du have tilbudt en behandlingsdato senest den 15. maj.
- Viser det sig, at du efter røntgenundersøgelsen også skal have foretaget en scanning, som du må vente 2 uger eller mere på, skal du have tilbudt en behandlingsdato senest den 29. maj.

Kan sygehuset ikke tilbyde dig behandling inden for behandlingsdatoerne i disse eksempler, kan du vælge et aftalesygehus, som kan foretage den undersøgelse og/eller behandling, du skal have foretaget.

Hvis sygehuset ved modtagelsen af lægehenvielsen ved, at det ikke kan tilbyde dig behandling inden for 1 måneds fristen, skal sygehuset allerede da tilbyde dig viderehenvielse til et aftalesygehus, som kan varetage undersøgelsesforløb og eventuel behandling.

Du bestemmer selv, om du vil benytte det udvidede frie sygehusvalg *helt eller delvist*:

- Helt - hvis du ønsker både undersøgelsesforløb, herunder de diagnostiske undersøgelser, og behandling på et aftalesygehus.
- Delvist - hvis du *kun* ønsker en eller flere af de diagnostiske undersøgelser - som sygehuset har planlagt som led i dit undersøgelsesforløb - på et aftalesygehus, men selve behandlingen på et sygehus i din bopælsregion. Det vil i nogle tilfælde kunne forkorte dit undersøgelsesforløb og ventetiden på behandlingen på et sygehus i din bopælsregion.

Hvis din operationsdato bliver ændret

Har du fået tilbudt en operationsdato, og ændrer sygehuset den til en anden dag, kan du i stedet vælge at blive behandlet på et aftalesygehus, som kan foretage operationen. Det kræver blot en viderehenvisning fra sygehuset i din bopælsregion til det aftalesygehus, du vælger.

Undtagelser fra udvidet frit sygehusvalg

I *undtagelsestilfælde* kan du ikke straks vælge *behandling* på et aftalesygehus, selvom 1 måneds fristen ikke kan overholdes. Det gælder, hvis din diagnose efter lægehenvisningen er for uklar til, at sygehuset i din bopælsregion kan bedømme, om et aftalesygehus kan foretage den nødvendige forundersøgelse og behandling.

Når du efter nærmere undersøgelse har fået en diagnose, der er tilstrækkelig klar hertil, kan du vælge *behandling* på et aftalesygehus. Du skal blot bede sygehuset om at henvise dig til det aftalesygehus, du vælger.

Kan den nærmere forundersøgelse, som bopælsregionssygehuset forventer at tilbyde dig, lige så godt foretages af et aftalesygehus, skal sygehuset dog tilbyde dig henvisning dertil *straks*, hvis regionen ikke kan tilbyde behandling inden for 1 måneds fristen.

Det udvidede frie sygehusvalg omfatter ikke: Organtransplantation, sterilisation, fertilitetsbehandling, refertilisationsbehandling, høreapparatbehandling, kosmetisk behandling, kønsskifteoperation, eller ophold på rekonvalescent-hjem. Det omfatter heller ikke forskningsmæssig, eksperimentel eller alternativ behandling. Er du henvist til psykiatrisk undersøgelse og behandling på sygehus, har du andre udvidede valgmuligheder. Læs mere herom nedenfor.

Hvis sygehuset udsætter din behandling ud over 1 måneds fristen alene pga. din helbredstilstand, eller dit eget ønske om udsættelse af behandlingen, kan du ikke benytte det udvidede frie sygehusvalg.

Du kan ikke vælge behandling på et aftalesygehus, hvis ventetiden her overstiger ventetiden til behandling på din bopælsregions sygehuse eller de sygehuse, som regionen samarbejder med.

Udvidede rettigheder til psykiatrisk undersøgelse og behandling

Er du henvist til psykiatrisk undersøgelse og behandling, har du både ret til frit sygehusvalg og i visse tilfælde udvidet ret til psykiatrisk undersøgelse og behandling på aftalesygehuse. Det er sygehuse, klinikker m.v., som har en aftale med regionerne om den type undersøgelse eller behandling, du skal have foretaget. Du har derimod ikke *udvidet frit sygehusvalg* til psykiatrisk undersøgelse og behandling.

Udvidet undersøgelses- og behandlingsret for børn og unge i psykiatrien

Er du ikke fyldt 19 år, og er du blevet henvist til psykiatrisk *undersøgelse* på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen plejer at samarbejde med, bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 2 måneder på undersøgelsen. Du kan da vælge at blive undersøgt på et aftalesygehus. Det kræver blot en viderehenvielse fra sygehuset i din bopælsregion til det aftalesygehus, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra datoen, hvor sygehuset i din bopælsregion modtager henvisningen, og frem til den dato undersøgelsen kan foretages.

Er du henvist til psykiatrisk *behandling* på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen plejer at samarbejde med, bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 2 måneder på behandlingen, og den psykiatriske undersøgelse har vist, at du har behov for at modtage behandling inden for 2 måneder for at undgå forværring af din sygdom. Du kan da vælge at blive behandlet på et aftalesygehus. Det kræver blot en viderehenvielse fra sygehuset i din bopælsregion til det aftalesygehus, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra den dag, hvor undersøgelsen er afsluttet.

Undtagelser fra udvidede rettigheder for børn og unge i psykiatrien

Du kan ikke vælge at blive undersøgt eller behandlet på et aftalesygehus, som har længere ventetid end din bopælsregions sygehuse eller samarbejdssygehuse. Dette gælder også, selvom ventetiden på alle sygehusene overstiger 2 måneder.

Er du blevet undersøgt på et aftalesygehus efter de udvidede rettigheder til undersøgelse, og har du behov for *behandling* inden for 2 måneder, kan du dog vælge at blive *behandlet* på det aftalesygehus, hvor du er blevet undersøgt, hvis aftalesygehuset kan påbegynde behandlingen af dig i umiddelbar forlængelse af undersøgelsen. Dette gælder, selvom du bliver tilbudt *behandling* inden for 2 måneder på et sygehus i din bopælsregion eller på et af regionens samarbejds-sygehuse.

Udvidet behandlingsret for voksne i psykiatrien

Er du fyldt 19 år, og har en læge henvist dig til psykiatrisk behandling, herunder undersøgelse, på et sygehus i din bopælsregion eller på et af de sygehuse, regionen plejer at samarbejde med, bliver dine valgmuligheder udvidet, hvis du skal vente mere end 2 måneder på behandlingen. Du kan da vælge at blive behandlet på et aftalesygehus. Det kræver blot en viderehenvielse fra sygehuset i din bopælsregion til det aftalesygehus, du vælger.

2-måneders ventetiden beregner man fra datoen, hvor sygehuset i din bopælsregion modtager henvisningen og frem til den dato, hvor behandlingen, herunder undersøgelsen kan finde sted.

Undtagelser fra udvidede rettigheder for voksne i psykiatrien

Du kan ikke vælge at blive undersøgt/behandlet på et aftalesygehus, som har længere ventetid end din bopælsregions sygehuse eller samarbejdssygehuse. Dette gælder også, selvom ventetiden på alle sygehusene overstiger 2 måneder.

Sygehusbehandling i udlandet

Din bopælsregion kan og skal i nogle tilfælde tilbyde dig vederlagsfri sygehusbehandling i udlandet efter reglerne i *sundhedsloven*. Det gælder for eksempel, hvis sygehuset mener, at du har behov for en anerkendt og højt specialiseret behandling, som ikke kan tilbydes her i landet. Du kan eventuelt tale med lægerne på dit sygehus eller patientkontoret om dine rettigheder og muligheder.

Er du henvist til sygehusbehandling, og kan din bopælsregion ikke tilbyde dig behandling *rettidigt* i forhold til dit behandlingsbehov eller inden for *normale ventetider*, har du ret til at få betalt eller få dækket udgifter til behandling i andre EU-lande. Det kræver, at du forinden har fået en forhåndsgodkendelse af din bopælsregion. En sådan godkendelse gælder alene for *samme eller tilsvarende behandling*, som du ville blive tilbudt her i landet.

Om en behandling er rettidig i forhold til dit behandlingsbehov beror på en lægefaglig vurdering af din sygdomstilstand, dens forventede udvikling og omfanget af eventuelle smerter og handicap m.v. Om en behandling kan tilbydes inden for normale ventetider beror på, hvad der er normal ventetid på de offentlige sygehuse her i landet for behandling af din sygdom under hensyn til dens forventede udvikling. Dækningen er forskellig afhængig af, om behandling ikke kan tilbydes rettidigt i forhold til dit behandlingsbehov, eller om behandling ikke kan tilbydes inden for normale ventetider.

Du skal selv indhente et behandlingstilbud fra et sygehus i et andet EU eller EØS-land mv. Og du må ikke have påbegyndt behandlingen på sygehuset i udlandet, før regionen har godkendt din ansøgning. Regionen skal give dig svar på din ansøgning senest 14 dage efter, at regionen har modtaget den.

Du kan læse mere om betingelserne og om dækning, herunder transport m.v. i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses vejledning om dækning af behandling i andre EU- og EØS-lande. Den kan findes på www.sum.dk.

Dine øvrige muligheder ved livstruende kræftsygdomme og visse hjertesygdomme

Har du en livstruende kræftsygdom eller en nærmere bestemt hjertesygdom, har du både ret til frit og udvidet frit sygehusvalg. Derudover har du ret til behandling efter de særlige regler om maksimale ventetider. Nærmere oplysning herom kan fås på patientkontorerne og i pjecen ”Maksimale ventetider for kræftsygdomme og visse hjertesygdomme”. Den kan findes på www.sundhed.dk.

Transport når du benytter dine valgmuligheder

Benytter du det frie sygehusvalg, det udvidede frie sygehusvalg, de udvidede rettigheder til undersøgelse og behandling inden for psykiatrien, skal du *selv* sørge for transport. Det samme gælder, hvis du af din bopælsregion får refunderet udgifter til sygehusbehandling eller betalt sygehusbehandling i et andet EU- eller EØS-land efter EF-retten.

Du kan dog få betalt den del af transportudgifterne, som din bopælsregion skulle betale, hvis du blev behandlet på et sygehus, som regionen ville have henvist dig til. Det forudsætter dog, at du ville have ret til transport eller transportgodtgørelse dertil. Du kan få nærmere oplysning herom på patientkontorerne.

Information, råd og vejledning

Når du skal henvises til sygehusbehandling, kan du få råd og vejledning hos *din læge* om valg af sygehus og oplysning om ventetider.

På *patientkontorerne* kan du få yderligere information om de rettigheder og valgmuligheder, som er omtalt i denne pjeces samt om alle andre patientrettigheder. Du kan også få vejledning og hjælp til at benytte disse muligheder og vejledning om transport.

Patientkontorenes telefonnumre står på bagsiden af denne pjeces.

Når et sygehus har modtaget en henvisning, skal *sygehuset* inden for 8 hverdage sende et *indkaldelsesbrev* til dig. Brevet oplyser blandt andet:

- om tid og sted for din undersøgelse og/eller behandling
- om regionen kan tilbyde dig undersøgelse/behandling inden for de undersøgelses- og behandlingsfrister, som er omtalt ovenfor
- om dine muligheder for at benytte det frie sygehusvalg, det udvidede frie sygehusvalg og de udvidede rettigheder inden for psykiatrien
- om dine muligheder for at vælge behandling på de sygehuse eller klinikker, din bopælsregion har en særlig aftale med
- om ventetider på behandling på sygehuse i din bopælsregion og andre regioner

Du kan ved henvendelse til sygehuset desuden få oplyst antallet af operationer m.v., der foretages på de forskellige sygehuse.

Yderligere information på internettet

På **www.sygehusvalg.dk** kan du læse mere om reglerne om frit valg af sygehus og undtagelserne fra reglerne. Du kan også læse om, hvilke private hospitaler du kan vælge mellem, hvis du har ret til behandling på et aftalesygehus og hvilke behandlinger, de tilbyder.

På **www.sum.dk** kan du læse mere om reglerne for behandling på sygehuse i udlandet.

På **www.venteinfo.dk** kan du læse mere om ventetider på en lang række undersøgelser, behandlinger og efterbehandlinger.

På **www.sundhedskvalitet.dk** kan du læse mere om de offentlige sygehuse og hvor mange operationer m.v., de enkelte sygehuse foretager inden for forskellige områder.

På **www.sundhed.dk** kan du læse mere om det danske sundhedsvæsen generelt, samt finde pjecer og vejledninger.

Patientkontorernes telefonnumre

Her kan du få mere at vide om dine patientrettigheder:

Region Hovedstaden:

Regionsgården	48 20 57 17
Amager Hospital	32 34 30 26
Bispebjerg Hospital	35 31 22 05
Bornholms Hospital	56 90 97 08
Frederiksberg Hospital	38 16 30 87
Gentofte Hospital	39 77 30 22
Glostrup Hospital	43 23 26 46
Herlev Hospital	44 88 40 16
Hvidovre Hospital	36 32 27 70
Rigshospitalet	35 45 55 90
Psykiatrisk center Sct. Hans	46 33 46 99
Frederikssund	48 29 52 37
Helsingør	48 29 22 89
Hillerød	48 29 30 24
Hørsholm	48 29 22 89

Region Sjælland 70 15 50 01

Region Nordjylland 96 35 10 10

Region Midtjylland 87 28 48 70

Region Syddanmark 76 63 14 90

